

BELEIDSPLAN

2020-2025

openbare

bibliotheek

KORTRIJK

VOORWOORD

Dit beleidsplan is de leidraad van het beleid in het Kortrijks bibliotheeknetwerk voor de komende jaren. Het vormt de neerslag van een denkproces dat meer dan een jaar geleden werd opgestart.

Het vertrekt vanuit onze missie, visie en waarden. We houden daarnaast ook rekening met evoluties in de sector, stedelijke en Vlaamse keuzes en verwachtingen van burgers, medewerkers en beleidsmakers.

Op het eind van elk werkjaar bereiden we systematisch actieplannen voor. We kiezen voor een projectmatige aanpak met duidelijke meetindicatoren. Samenwerking en participatie zijn niet langer slogans maar doe-woorden.

Ondertussen werken we hard aan de verschillende actiepunten en projecten. Afwachten zit immers niet in het DNA van openbare bibliotheek Kortrijk.

INHOUDSTAFEL

1	MISSIE EN WAARDEN	5
	1.1 onze missie	
	1.2 onze waarden	
2	VISIE: STRATEGISCHE PIJLERS	6
	2.1 deel	
	2.2 beleef	
	2.3 leer	
3	OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	9
4	BIJLAGEN	
	4.1 omgevingsanalyse	13
	4.1.1 bezoekers en leden	
	4.1.2. collectie en uitleen	
	4.1.3. evolutie uitleen	
	4.1.4. educatieve werking	
	4.2 stakeholdersinsteken	17
	4.2.1 bestuursakkoord: Kortrijk, beste stad van Vlaanderen	
	4.2.2 Vlaanderen	
	4.3 klantenbevragingen	22
	4.3.1 leerkrachten	
	4.3.2 scholieren derde graad secundair onderwijs	
	4.3.3 Vlaams gebruikersonderzoek 2018	
	4.4 trends bibliotheeklandschap	24
	4.5 SWOT-analyse	25
	4.6 meerjarenbegroting	27
	4.6.1 exploitatiebudget	
	4.6.2 investeringsbudget	
	4.7 voorbeeld projectfiche	28
	4.8 actieplannen	29

1

MISSIE

EN WAARDEN

1.1 ONZE MISSIE

Openbare bibliotheek Kortrijk is een open huis waar iedereen terecht kan voor informatie en literatuur. We zetten in op brede geletterdheid met een bijzondere focus op talige en digitale geletterdheid. Als sociaal-culturele instelling geloven we in het begeleiden en adviseren van individuele burgers en organisaties met als doel sterkere buurten en gemeenschappen uit te bouwen. Dit doen we participatief en op een co-creatieve wijze.

1.2 ONZE WAARDEN

Wij vinden dat de werking van de bibliotheek:

- **inclusief** moet zijn:
We zijn er voor iedereen in de diverse lokale gemeenschap en bredere maatschappij.
- **maatschappelijk relevant** moet zijn:
De middelen die de burgers ons geven, zetten we in ten dienste van de gemeenschap. Onze acties hebben impact.
- **duurzaam** moet zijn:
zowel op sociaal, ecologisch als economisch vlak.

Dit zijn de waarden van waaruit we werken.

Deze waarden sluiten nauw aan bij de brede organisatiewaarden van de stad:

- diversiteit
- ondernemen
- open
- samen

2

VISIE

STRATEGISCHE

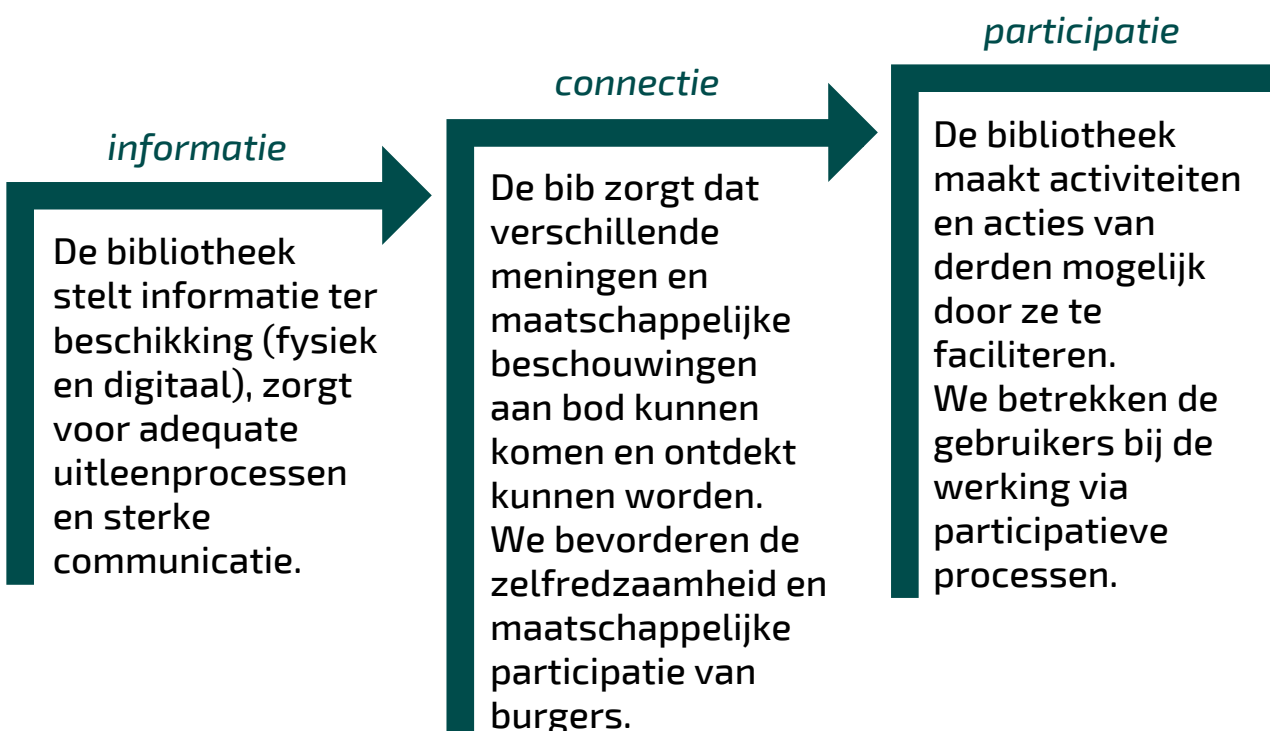
PIJLERS

Onze werking steunt op 3 strategische pijlers: **deel - beleef - leer**

We onderscheiden per pijler een aantal inhoudelijke werkdomeinen en drie getrapte participatieniveaus. Het laagste niveau kent telkens het breedste doelpubliek. We stimuleren mensen om door te groeien. Dat kan zowel bij ons als bij andere partners en organisaties in de stad, de regio of Vlaanderen. Deze externe werking maken we mogelijk door te blijven investeren in de interne werking.

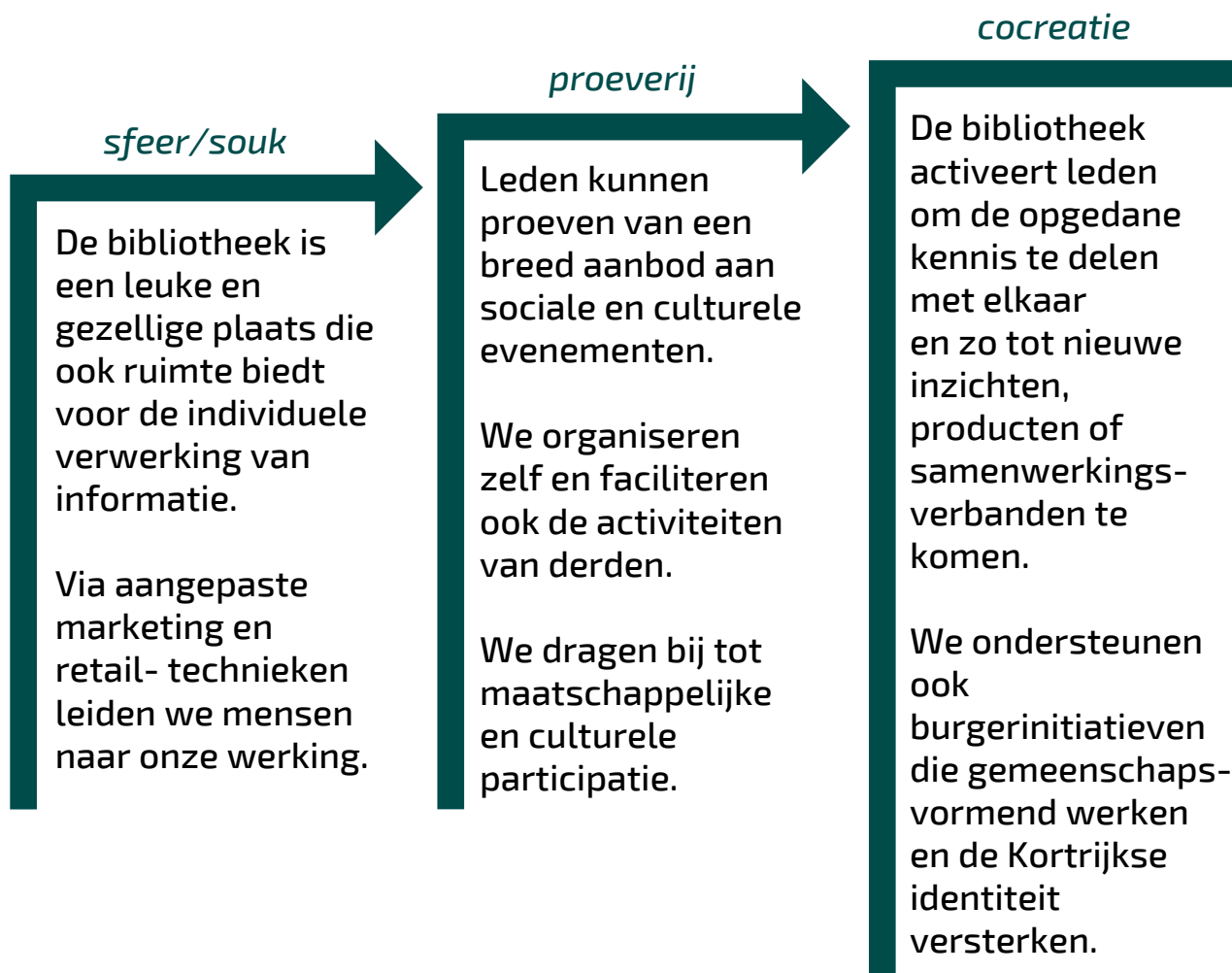
2.1 DEEL

De bibliotheek is één van de oudste deeleconomieën. Het delen van collecties, informatie, expertise en werk- en ontmoetingsruimtes behoort tot onze kerntaak. We blijven er de komende jaren sterk op inzetten. Hierbij hebben we oog voor individuele bezoekers, doelgroepen, verenigingen en de brede Kortrijkse gemeenschap.

2.2 BELEEF

De Kortrijkse bibliotheken zijn inspirerende plekken waar mensen graag vertoeven. We prikkelen bezoekers om zich te verdiepen in het informatieaanbod. De komende jaren zetten we acties op om het belevingsaspect te verhogen, zowel fysiek als digitaal.

2.3 LEER

De bibliotheek blijft de plek bij uitstek om bij te leren. We faciliteren en stimuleren studie voor iedereen. We bieden diverse workshops aan en zetten in op talentontwikkeling.

3 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Vertrekkend vanuit onze missie, visie en waarden zet de bibliotheek de komende jaren in op de onderstaande operationele doelstellingen. Ook vaststellingen uit de omgevingsanalyse, stakeholdersinsteken, klantenbevragingen, sectorale trends en SWOT-analyse in de bijlagen liggen aan de basis van deze ambities.

De operationele doelstellingen voor 2020-2025 zijn:

- verhogen van de belevingswaarde
- uitdiepen van de leerfunctie
- uitbreiden van de deelfunctie
- investeren in intern kapitaal

Dit beleidsplan benoemt bij de vermelding van deze doelstellingen geen acties op detailniveau. Bij de uitvoering van dit plan stellen we jaarlijks actieplannen met meetindicatoren op.

We voeren een verdere evolutie door in de Kortrijkse bibliotheken. De vooropgestelde ambities omschrijven we hier breder.

verhogen van de belevingswaarde

In de eerste plaats zetten we in op een **verhoogde belevingswaarde**. Een bezoek aan de bib moet zowel fysiek als digitaal een fijne ervaring zijn. Het gebouw moet de verhoogde belevingswaarde versterken. In afwachting van een nieuwe vaste stek testen we onze wensen en dromen uit in het huidige gebouw.

Workshopzones en ontmoetingsplaatsen, individuele lees- en werkplaatsen en collecties die op aangename manier terug te vinden zijn, vormen dan ook de kern van de herinrichtingsplannen.

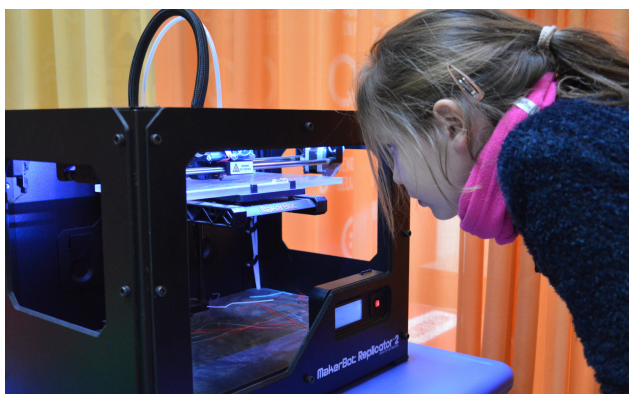
Hetzelfde principe geldt voor alle filialen, we creëren eigentijdse bibs op maat van hun buurt. In dialoog met samenwerkingspartners stemmen we onze werking af op de noden van die buurten. Gestimuleerd door wervende en gerichte communicatie voelen de mensen zich verbonden met de dienstverlening, de collectie en het aanbod aan activiteiten.

De klantendienst legt de nadruk op klantenwerving en klantenbinding met concrete acties, online betalen bijvoorbeeld maakt de ervaring voor onze klanten voelbaar aangenamer. We durven ook te experimenteren met nieuwe vormen van dienstverlening.

uitdiepen van de leerfunctie

Het verder uitdiepen van de leerfunctie is het tweede doel. We stemmen ons aanbod voor onderwijs en vrije tijd de komende jaren af op de maatschappelijke noden. Inzetten op taal- en leesbevordering bij jongeren wordt een belangrijk speerpunt om de stijgende leesachterstand tegen te gaan. We versterken hierbij de banden met het onderwijs en delen onze expertise ook buiten bibliotheekmuren.

Het STE(A)M-aanbod wordt in het kader van de herinrichting verder uitgebreid. Ook volwassenen krijgen activiteiten op maat aangeboden. We willen evolueren naar digitale connectiviteit. Hierbij laten we ruimte voor experiment om ons aanbod tot bij onze gebruikers krijgen.

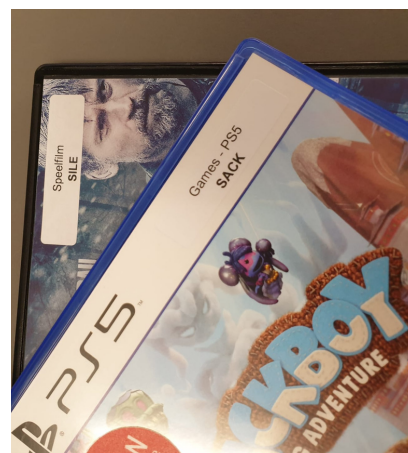

Letterzetter van Kortrijk en Memento Wordfestival Kortrijk zetten Kortrijk op de Vlaamse literaire kaart. Het talentontwikkelingsprogramma krijgt de ruimte om te groeien tijdens deze legislatuur. De komende jaren zetten we ook in op acties die van Kortrijk de culturele hoofdstad in 2030 helpen maken.

uitbreiden van de deelfunctie

Ten derde **breiden** we de **deelfunctie** verder uit. Via participatieve processen evolueren onze gebruikers naar collectievormers van de bib, op maat van de buurten. We bieden een forum aan lokaal talent en trekken de Kortrijkse identiteit door naar andere domeinen van onze werking.

Om de banden tussen de bibliotheek en de gemeenschappen verder te versterken ondersteunen we bottom-up initiatieven. De bib wordt meer dan ooit een derde plek. Mensen komen thuis in de bib en ontwikkelen zich door het gebruik van de collectie en hardware, tijdens informatiesessies en in dialoog met andere bezoekers.

investeren in intern kapitaal

Tot slot blijven we **investeren in ons intern kapitaal**. De expertise, het enthousiasme en de hulpvaardigheid van onze medewerkers vormt de basis voor een impactvolle werking. We zetten onze mensen daarom zorgzaam en efficiënt in. Daarnaast evolueren we verder naar een lerende organisatie waar coaching en vorming de norm is.

Om de operationele doelstellingen te kunnen garanderen, gebruiken we voortaan projectfiches (voorbeeld in bijlage 4.7.) bij de opstart van nieuwe initiatieven. Deze projectfiches verscherpen de aandacht voor samenwerking, lokale binding en gerichte promotie en communicatie. Het zijn vuistregels die steun bieden aan de medewerkers bij de uitrol van een nieuw project. Grondige interne en externe evaluaties helpen tijdens en na de projecten om positief kritisch te blijven.

4 BIJLAGEN

4.1 OMGEVINGSANALYSE

4.1.1 bezoekers en leden

bezoekers

In de centrale bibliotheek komen gemiddeld 850 bezoekers per dag, 6 op 7 dagen. Rekenen we daar de bezoekers van de buurtbibliotheken bij dan komen we snel op meer dan 1100 bezoekers per dag.

evolutie geregistreeerde bezoekerscijfer centrale bibliotheek

2014	2015	2016	2017	2018	2019
249.591	264.720	256.381	239.710	254.411	259.619

leden

40% van de leden in 2019 is jonger dan 18 jaar, 55% ouder dan 18 jaar. Groepskaarten worden vooral gebruikt bij klasbezoeken, waardoor een deel -12jarigen in de groepskaarten vervat zit.

30% van onze leden woont niet Kortrijk. Van deze groep komen de meesten uit de regio.

actieve leden	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0 - 12 jaar	3.343	3.379	3.325	3.290	3.214	3.387
12 - 14 jaar	1.557	1.656	1.569	1.545	1.621	1.662
14 - 18 jaar	1.804	1.780	1.715	1.605	1.572	1.608
18 - 65 jaar	7.592	7.457	7.357	7.254	7.016	6.987
65 - 99 jaar	1.968	2.036	2.090	2.099	2.186	2.228
groepskaarten	791	834	846	858	861	874
totaal	17.055	17.142	16.902	16.651	16.470	16.746

4.1.2 collectie en uitleen

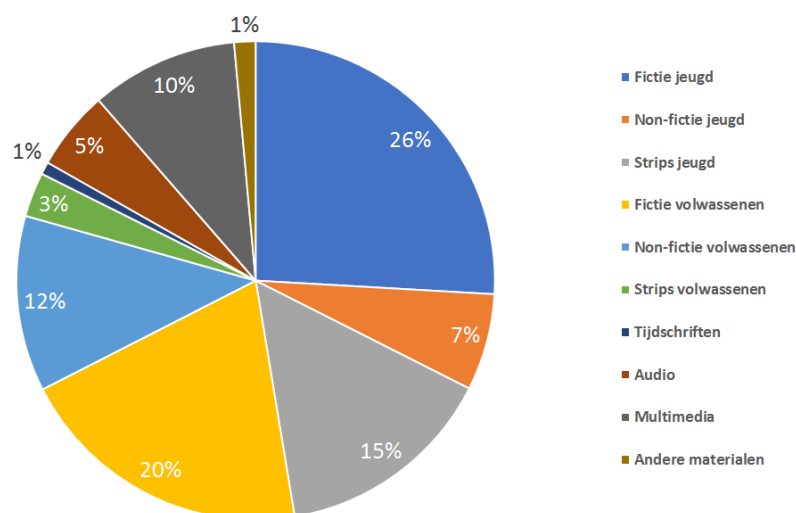
De Kortrijkse bibliotheken beschikken over een uitgebreide collectie, volgens de stadsmonitor één van de grootste van Vlaanderen. De afname van de collectie in 2016 en 2017 heeft te maken met een rationalisering in de magazijnen van de centrale bib en de sluiting van een buurtbib.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
totaal bezit	482.630	488.606	468.196	426.894	431.302	431.167
centrale bib	331.572	339.968	319.521	296.317	303.074	311.852
buurtbibs	151.058	148.638	148.675	130.577	128.228	119.315

Naast een uitgebreide collectie in open kast, beschikt de centrale bib nog over een niet onaardige collectie in magazijnen. Een deel van deze collectie is enkel raadpleegbaar en komt dus niet voor in de uitleencijfers.

4.1.3 evolutie uitleen

gedrukte materialen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
fictie jeugd	181.689	193.245	190.982	184.558	181.898	183.905
non-fictie jeugd	38.367	41.346	42.299	39.505	44.036	46.391
strips jeugd	109.419	108.230	104.599	100.781	100.537	106.115
fictie volwassenen	151.875	154.764	150.359	143.990	144.520	142.695
non-fictie volw.	86.450	89.456	87.372	85.647	85.343	84.289
strips volw.	27.214	26.818	24.277	22.952	23.583	21.339
tijdschriften	4.583	4.903	4.324	4.305	4.881	5.999
totaal	599.597	618.762	604.212	576.568	584.798	590.733
audio	60.991	57.733	53.291	48.648	43.599	38.189
multimedia	91.737	93.405	92.568	81.261	72.596	70.708
totaal	152.728	151.138	145.859	129.909	116.195	108.897
andere materialen	8.669	7.646	7.470	4.671	4.766	10.260
totaal	760.994	777.546	757.541	716.318	705.759	709.890

De uitleen van gedrukte materialen bleef de voorbije jaren stabiel rond de 600.000 items per jaar. Audiovisuele materialen, in het bijzonder cd's, voelen echter de druk van streamingsdiensten. De ontleningen uit de muziekcollectie kenden de voorbije 6 jaar een afname van 37%. Daar tegenover staat een stabiel uitleencijfer voor dvd's. In 2017, 2018 en 2019 werd een gemiddelde jeugdfilm telkens 12 keer uitgeleend. Ook de jonge collectie videogames doet het goed. Een spel uit de collectie werd in 2019 gemiddeld 11 keer ontleend, goed voor een stijging van 15% ten opzichte van 2018. Tot slot stijgen ook de uitleningen van andere materialen, zoals laptops en e-readers.

Ondanks de sluiting van één van de vestingen (Blauwe Poort), stegen de uitleencijfers van de buurtbibs in de voorbije jaren. De sterk gedecentraliseerde werking, dicht bij de burger en de scholen, wordt duidelijk enorm geapprecieerd.

32% van de uitleen gebeurt via de buurtbibliotheken, 68% via de centrale bibliotheek.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
buurtbibliotheken	244.108	242.760	237.886	211.070	213.007	224.741
centrale bib	516.886	534.664	519.633	505.228	492.750	485.149
totaal Kortrijk	760.994	777.424	757.519	716.298	705.757	709.890

4.1.4 educatieve werking

De voorbije jaren werd steeds meer ingezet op het uitbreiden van de (cultuur-)educatieve werking. De cijfers tonen dit aan.

	2014	2015
bibliotheekintroducties en - instructies (rondleidingen)	45	60
workshops en cursussen ICT en digitale media: technisch	41	67
workshops en cursussen ICT en digitale media: inhoudelijk	28	38
voorlees- en vertelsessies	17	19
taalstimulerende activiteiten	11	32
auteurslezingen (waaronder Memento en Jeugdboekenmaand)	9	11
tentoonstellingen / publiekswervende activiteiten	6	8
informatiesessies / lezingen	5	18
workshops en cursussen: diverse	5	5
theatervoorstellingen	2	1

In 2018 was de bib goed voor 174 activiteiten met in totaal 4733 deelnemers, waarvan 112 activiteiten voor jeugd/jongeren. In 2019 werden 270 activiteiten georganiseerd, met in totaal 7507 deelnemers, waarvan 202 activiteiten voor jeugd/jongeren.

Enkele zaken vallen hierbij op. Ten eerste is er een grote toename aan activiteiten. Dit dankzij de investering in een groter educatief team en toegenomen budget voor digitale activiteiten. Verder valt op dat we bijzonder veel digitale workshops en infosessies aanbieden. Er gaan ook tal van rondleidingen, vertelsessies en taalstimulerende activiteiten door. Verhoudingsgewijs zijn er weinig (auteurs)lezingen. Deze zorgen echter wel voor substantieel aandeel in het aantal deelnemers, onder andere dankzij Memento en de jeugdboekenmaand.

Belangrijk om mee te nemen is dat het gros van alle activiteiten gericht is op jeugd, respectievelijk 202 van de 270 in 2019 & 112 van de 174 in 2018. In het gebruikersonderzoek werden enkel volwassenen bevraagd, waardoor het moeilijk is een zicht te krijgen op de interesse in en tevredenheid over activiteiten georganiseerd door de bibliotheek.

Tot slot heeft de bibliotheek de voorbije twee jaar ingezet op het uitbouwen van een huiswerkclub met in het schooljaar 2018- 2019 meer dan 300 geregistreerde leden.

4.2 STAKEHOLDERSINSTEKEN

4.2.1 bestuursakkoord: Kortrijk, beste stad van Vlaanderen

De Kortrijkse bestuursploeg heeft de lat hoog gelegd en wil van Kortrijk de beste stad van Vlaanderen maken. Haar lijvige bestuursakkoord zet in op een tiental speerpunten. De inwoners van Kortrijk zijn van bij het begin aan zet. Hun talenten en inbreng zijn van cruciaal belang om een beleid te voeren dat herkenbaar is. **Participatie** wordt een doe-woord waarmee we ook als bib aan de slag moeten. Uit de grote bevraging blijkt bijvoorbeeld dat jonge bands nood hebben aan meer exposureruimte. Hier kan de bib mogelijks een rol opnemen.

De keuze om in te zetten op de **fiets en de voetganger** en op **biodiversiteit en minder vervuiling** kunnen we als bibliotheek helpen uitdragen. Als centrumstad beschikken we over twee **hogeschoolcampussen**. Voor een aantal opleidingen kan de bib een interessante partner zijn door het beschikbaar stellen van een labo-omgeving en studieplekken. We zien ook mogelijkheden voor partnerschappen in de plannen voor een nieuwe bib.

Kortrijk ziet **diversiteit** als kracht en wil zo veel als mogelijk inzetten op **gelijke kansen** voor haar inwoners. Taal werkt daarbij als verbinder, dit sluit naadloos aan bij het DNA van de bibliotheek.

De beste stad van Vlaanderen wil in 2030 de **culturele hoofdstad** van Europa worden met een **nieuwe bibliotheek** op de tip van het Buda-eiland. De plannen en de projectdefinitie moeten de komende jaren vorm krijgen. Daarnaast blijven onze kleinere buurtbibliotheken een belangrijke troef en kiest de stad om een kwaliteitsvolle buurtgerichte dienstverlening meer geïntegreerd aan te bieden. Het talentontwikkelingsproject **Letterzetter van Kortrijk** en het **Memento Woordfestival Kortrijk** zijn voorbeelden van culturele talentontwikkeling en zetten woordkunst en letteren op de Kortrijkse agenda.

De bibliotheek is de voorbije jaren ontpopt als een **publieke ruimte** waar het aangenaam vertoeven is, waar ontmoeting en kennisdeling een plek vinden, inclusief een stilteplek. In een stad die inzet op aangenaam wonen, kan een bibliotheek een belangrijke bijdrage leveren. In afwachting van een nieuwe bibliotheek passen we de bestaande ruimte zo goed als mogelijk aan de noden aan. Ook een aantal buurtbibs krijgen een nieuw en aangepast onderkomen.

Kortrijk draagt **innovatie** hoog in het vaandel. Zo ook de bibliotheek. Hierbij verliest ze de informatienoden van de Kortrijkse inwoners niet uit het oog. **Digitale geletterdheid**, naast ruimte voor experiment, blijft een speerpunt in de bibwerking.

Tot slot betekent de integratie met het OCMW en het nieuwe decreet bovenlokale cultuurwerking een kans om nog betere dienstverlening aan te bieden. De hertekening van het stedelijk organogram, met de bibliotheek als deel van de cluster Dienstverlening en Sociale Beleid, kan dit alleen maar versterken.

4.2.2 Vlaanderen

leesplezier en talentontwikkeling

Vlaamse organisaties zoals 'Iedereen Leest', 'Literatuur Vlaanderen' en 'Boek.be' zetten de komende jaren fors in op het ontwikkelen van **leesplezier**. Het actieplan 'Leesbevordering 2.0' onderstreept de rol van het lokaal cultuurbeleid, in het bijzonder de lokale bibliotheek, bij het aanzwengelen van dit leesplezier.

Naast leesplezier is **talentontwikkeling** één van de speerpunten van het Vlaamse literaire beleid. "Zonder makers geen verhalen en dus geen leesplezier", staat te lezen in 'Aanzet tot meerjarenplan 2021-2025' van Literatuur Vlaanderen. Hierbij wil ze diverse lokale initiatieven ondersteunen en groeimogelijkheden bieden. Dit biedt potentieel voor het Memento Woordfestival en Letterzetter van Kortrijk.

leesachterstand

Het PISA-onderzoek van 2018 peilde naar de leesvaardigheid bij 15-jarigen. We trekken er meerdere conclusies uit. Zo wijzen de grote verschillen tussen de 10 procent best en slechtst presterende leerlingen op **steeds toenemende ongelijkheid** binnen ons onderwijssysteem. Het laagdrempelige karakter van een bibliotheek biedt de kans om die kloof te helpen verkleinen.

Wat verder opvalt, is dat **jongeren met migratieachtergrond merkelijk slechter presteren dan hun autochtone leeftijdsgenoten**. Die conclusie blijft ook gelden als je hun migratieachtergrond loskoppelt van de sociaaleconomische achtergrond. Vlaanderen scoort het slechtst op dit vlak. In sommige landen presteren jongeren met migratieachtergrond zelfs beter dan hun autochtone leeftijdsgenoten. Het spreken van een andere thuistaal dan het Nederlands heeft een negatieve invloed op het behaalde leesvaardigheidsniveau in Vlaanderen. Het is belangrijk ook jongeren met migratieachtergrond te verbinden met literatuur, het plezier van lezen te laten ontdekken.

Tot slot toont het onderzoek aan dat leesplezier een groot probleem vormt. De Vlaamse leerlingen behalen de allerlaagste scores van alle deelnemende landen. 60 % leest enkel als het moet, 50% beschouwt lezen als tijdsverlies. Meisjes staan lichtjes positiever tegenover lezen dan jongens.

Afsluitend zou slechts 17 % lezen als hobby omschrijven. Het spreekt voor zich dat de bib leesplezier bij jongeren moet stimuleren, zowel in de vrije tijd als in partnerschap met het onderwijs. Hierin kunnen wij een grote rol spelen de komende jaren.

digitale evoluties

Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 zet digitalisering centraal in het beleid. Digitale basiskennis wordt in de toekomst even onontbeerlijk als lezen en schrijven was in de vorig eeuw. Volgens een studie van de Koning Boudewijnstichting (elektronische publicatie 6/06/2019) lopen **4 burgers op 10 het risico op digitale uitsluiting**. Er is nood aan bijzondere aandacht voor mensen in kwetsbare leefsituaties:

- mensen in armoede
- ouderen
- mensen met een beperking
- mensen met een migratieachtergrond
- mensen met een lage (digitale) geletterdheid

Er is tevens nood aan extra aandacht voor het **mediawijs gebruik van (sociale) media**. Het regeerakkoord zet in op burgers informeren en fake news bestrijden. Volgens het memorandum 2019 voor een Digitaal en Mediawijs Vlaanderen van Mediawijs (Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid) is media-opvoedingsondersteuning een taak voor onder meer de bibliotheken.

Naast aandacht voor de digitale vaardigheden van de bezoekers, moeten ook de **digitale competenties en mediawijsheid van de bibliotheekmedewerkers** blijvend gestimuleerd worden. Dit zowel in de omgang met nieuwe technologie als in het inhoudelijk aanbod.

Het Vlaams regeerakkoord zet ook in op eenzaamheid. Er wordt geïnvesteerd in **voldoende ontmoetingsplaatsen, ook digitale** en op de buurtgerichte benadering.

De Vlaamse regering kiest daarenboven voor een **inclusieve maatschappij**, met oog voor de fysieke en digitale administratieve toegankelijkheid voor alle burgers. De dienstverlening moet aansluiten bij het (digitale) profiel van de burger. De regering kiest voor een 'digital first' benadering. Naast de digitale weg moet makkelijk toegankelijke telefonische en fysieke ondersteuning mogelijk zijn.

Met het **programma '@llemaal digitaal'** heeft stad Kortrijk de voorbije jaren actief ingezet in het stimuleren van digitale skills bij haar burgers. De bibliotheek was hierbij een heel belangrijke partner.

Digipunten werden geprofessionaliseerd, opleidingen voor kwetsbare groepen nog meer op maat gemaakt en het bestaande aanbod uitgebreid. Hierbij werden ook de jongeren niet vergeten: mediawijs aanbod voor scholen, urban games en STE(A)M-activiteiten. De bib wordt meer en meer een laagdrempelige makerspace. Eind 2018 werd de bibliotheek voor haar werking bekroond met de M-award, een onderscheiding voor haar mediawijs beleid.

De komende jaren wil de bibliotheek meer inzetten op het ontwikkelen van digitale skills en zal het een actieve partner zijn in het verder uitwerken van het @llemaaldigitaal-beleid. Nog meer dan vroeger is het belangrijk om (digitaal) geconnecteerd te blijven.

Cultuurconnect

Cultuurconnect is het Vlaams steunpunt dat bibliotheken en cultuurcentra ondersteunt en begeleidt bij hun (digitale) ontwikkeling door diensten en ruimte voor experiment aan te bieden. Zij staan onder meer in voor de digitale basisinfrastructuur van de Vlaamse openbare bibliotheken. Samen met lokale bibliotheken doorlopen ze innovatieve projecten, zoals het online leerplatform waarbij de bibliotheek Kortrijk een partner is. Uit deze projecten groeien **nieuwe producten** waarop de bibliotheek tegen betaling kan intekenen, zoals:

- IT basisinfrastructuur voor openbare bibliotheken (Eengemaakt Bibliotheek Systeem)
- filmstreaming
- e-boeken uitleenplatform
- Mijn Leestipper
- Bieblo
- [jouw stad] Leest
- GoPress, Fundels en Bibster (deze toepassingen zijn al in de Kortrijkse bib aanwezig)

Deze vernieuwingen volgen we op de voet. Zo stappen we tijdig in op innovatieve diensten die onze gebruikers ten goede komen.

decreet bovenlokale cultuurwerking

Het bovenlokaal cultuurdecreet vervangt sinds 2019 het lokaal cultuurdecreet. Nog meer dan voorheen legt het de nadruk op **samenwerking**: regionaal, bovenlokaal en intersectoraal.

Regio's worden aangemaand om werkingen, projecten en activiteiten samen uit te bouwen. Schaalvoordeel en expertisedeling zijn hierbij onderliggende doelstellingen.

De reguliere middelen voor de culturele werking zijn overgeheveld naar het gemeentefonds. Cultuurspelers kunnen daarnaast beroep doen op **projectmiddelen** mits bovenlokale uitstraling en intersectorale en/of bovenlokale samenwerking.

Tot slot werd het beleidsdossier van het intergemeentelijk regionaal samenwerkingsverband Zuidwest (IGS Zuidwest) door de Vlaamse overheid goedgekeurd. Hierin heeft Zuidwest te kennen de komende jaren meer in te zetten op een regierol voor de bibliotheken van de 13 aangesloten gemeentebesturen.

decreet buitenschoolse kinderopvang

Vlaanderen wil met haar nieuw decreet buitenschoolse opvang de lokale besturen aanmoedigen om meer in te zetten op **buitenschoolse kinderopvang**. Kortrijk wil hierbij de verschillende lokale vrijetijdsactoren actief betrekken zodat kinderen kunnen proeven van verschillende disciplines, waaronder ook leescultuur en STE(A)M-activiteiten.

4.3 KLANTENBEVRAGINGEN

4.3.1 leerkrachten

Tussen 12 december 2018 en augustus 2019 konden leerkrachten een bevraging digitaal invullen: 261 leerkrachten die gedomicilieerd zijn in Kortrijk hebben deze enquête ingevuld. Uit deze bevraging trekken we enkele conclusies.

Opvallend is de **hoge klanttevredenheid**, zo geeft drie vierde van de leerkrachten aan (zeer) tevreden te zijn over de klantvriendelijkheid en minder dan vijf procent ontevreden te zijn. De leerkrachten die aangeven (zeer) ontevreden te zijn over de activiteiten of het aanbod blijken hoofdzakelijk les te geven buiten het centrum. Mogelijks baseren zij zich op het beperkte aanbod van de buurtbibliotheken.

Verder valt ook op dat we **voornamelijk leerkrachten lager onderwijs** bereiken. Zo geven 37 leerkrachten lager onderwijs aan met de klas naar de bib te komen voor uitleen. Dat is een groot verschil in aantal met de zeven kleuteronderwijzers en vijf leerkrachten van het secundair. Ook voor activiteiten en rondleidingen in de bibliotheek bereiken we voornamelijk leerkrachten (en bijgevolg leerlingen) van het basisonderwijs.

Tot slot bleek uit de enquête dat er ook vanuit het secundair onderwijs vraag is naar themapakketten en meer (ondersteunend) educatief materiaal. Hieruit blijkt dat we ons bereik naar **secundair onderwijs** toe verder kunnen vergroten. Ook kunnen de buurtbibliotheken een grotere rol spelen in binding met scholen en educatief aanbod.

4.3.2 scholieren derde graad secundair onderwijs

In 2018 werd een enquête voor de derde graad secundair onderwijs verspreid via smartschool bij de Kortrijkse scholen. Daarin werd bevestigd hoe de leerlingen tegenover de Kortrijkse bibliotheek stonden. 184 leerlingen vulden de vragenlijst in. Die bevraging leverde onderstaande resultaten op.

Twee derden van die groep is lid van de bibliotheek. Van alle bevestigden gaf 75 % aan graag in de bibliotheek te zijn. Een vierde van de leerlingen spreekt thuis een andere taal dan het Nederlands.

De hoofdredenen waarom leerlingen naar de bibliotheek afzakken, zijn: boeken/strips uitleenen (70 %), om films uit te lenen (33 %), op internet surfen of voor huiswerk/opzoeken/groepswork (28 %).

Slechts een kleine groep jongeren komt naar de bibliotheek voor/om: activiteiten (3,7%), krant of magazine te lezen (6,17%), te luisteren naar Spotify (11%) of games uit te lenen (12%).

Dat meer dan de helft van alle ondervraagden (54 %) graag schoolwerk komt maken in de bibliotheek heeft te maken met de stilte en rust en het aanwezige ondersteunend materiaal. Zestien jongeren geven aan specifiek voor de collectie, hier in de vorm van boeken, naar de bib te komen. Daarnaast maken ze ook gebruik van de beschikbare hard- en software.

Bij de vraag wat leerlingen zouden veranderen aan de bibliotheek, kwamen volgende opmerkingen aan bod: meer gezellige (zit)ruimte (8x), meer (stille) studieruimte (4x), meer materiaal voor anderstaligen (5x) en meer materiaal specifiek voor jongeren (5x).

4.3.3 Vlaams gebruikersonderzoek 2018

In 2018 werd op Vlaams niveau door een onderzoekersteam van de VUB een gebruikersonderzoek in de bibliotheken uitgevoerd. Voor de bibliotheek van Kortrijk kwamen volgende vaststellingen naar voor:

sterktes

algemene tevredenheid over de dienstverlening en aanspreekbaarheid van de medewerkers (+15% in vergelijking met cijfers 2004)

10% meer nieuwe inschrijvingen in de periode 2014-2018 stilteplek

IT-ondersteuning wordt geapprecieerd tevredenheid over de collectie

sterk aanbod wereldmuziek en klassieke muziek deelname aan activiteiten stijgt

ondanks de digitaliseringsgolf vindt 98% van de ondervraagde de bib met zijn uitleenmodel nog relevant

werk- en studieplek voor anderstalige nieuwkomers

verbeterpunten

vraag naar uitbreiding van dienstverlening (innamebus, bib@huis, pendel)

vraag naar meer avondopeningsuren vraag naar meer fietsenstallingen

weinig inzichten in de verwachtingen van gebruikers

mensen wensen geen betaaldiensten vergrijzing en verarming onder de leden

negatieve correlatie tussen leesgedrag in de vrije tijd en opleiding

4.4 TRENDS BIBLIOTHEEKLANDSCHAP

Ondanks de digitale evolutie zijn bibliotheken weer hip. Heel wat lokale besturen in Vlaanderen investeerden de voorbije jaren in **nieuwe bibliotheekgebouwen**, aangepast aan de nieuwe en moderne bibliotheekwerking. In 2019 werd zowel in Aalst als in Mechelen een nieuwe bibliotheek geopend, in 2018 opende De Krook zijn deuren. Ook in de regio zagen heel wat nieuwe bibliotheekgebouwen het licht. Denk hierbij maar aan Waregem, Wevelgem en Roeselare. Ook in Nederland en in verschillende Scandinavische landen zagen tal van schitterende nieuwe bibliotheken het levenslicht en kaapten ze de internationale erkenningen weg: DOKK1 in Aarhus (DK), LOCHal in Tilburg (NL), Oodi in Helsinki (FIN), ...

De nieuwe bibliotheken zijn **multifunctionele ontmoetingsplekken**, vaak met verschillende actoren onder een dak. Beleving en ontmoeting staan centraal. Naast de collectie verschijnen eveneens multifunctionele workshopsruimtes en fablabs.

Kortrijk kan niet achterop hinken en heeft de ambitie om de komende jaren de plannen voor een **nieuwe bibliotheek** op de Buda-tip voor te bereiden.

4.5 SWOT-ANALYSE

In 2019 werd vanuit de verschillende clusters een SWOT-analyse gemaakt. De bevindingen verzamelen we hier.

sterktes (intern)

- uitgebreide collectie
- sterke decentrale werking, dicht bij de basisscholen
- sterke educatieve werking, vooral in de centrale bibliotheek
- gewaardeerde professionele en klantvriendelijke dienstverlening (cfr. gebruikersonderzoek)
- gewaardeerde innovatieve werking op digitaal vlak (cfr. prijs mediawijsheid)
- groot netwerk
- regionaal erkend woordkunstfestival
- inzet op talentontwikkeling via Letterzetter van Kortrijk
- creativiteit
- ruimte voor experiment
- bereiken jongeren (moeilijke doelgroep) via huiswerk@bib

zwaktes (intern)

- beperkte digitale skills bij een aantal medewerkers
- angst voor verandering bij een aantal medewerkers
- beperkingen huidig gebouw van de centrale bibliotheek
- uitstroom van bibliotheektechnische profielen
- te weinig avondurenopening
- missie en visie te weinig gekend en gedragen door medewerkers en klanten
- te veel ad hoc projecten
- nog niet alle scholen worden bereikt
- te weinig planning
- te weinig opvolging
- geen evaluatiecultuur
- veel acties gericht op dezelfde doelgroep(en)

kansen (extern)

- regionale samenwerking
- projectensubsidiecultuur
- bibliotheek trends
- Vlaamse nood aan leesbevordering
- dorpskernvernieuwingen
- samenwerking met OCMW/OC
- coördinatie en beleidsnota @llemaal digitaal
- Buda-tip project
- Kortrijk Cultuurstad

bedreigingen (extern)

- vertraging/moeilijkheden bij implementatie EBS en bij uitbreiding projecten Cultuurconnect
- achteruitgang leescultuur bij leerlingen en leerkrachten
- vergrijzing (verouderd vast publiek)
- versnelde digitalisering en automatisering
- streamingsdiensten van muziek/film
- te veel vraag vanuit netwerk voor samenwerking
- beperking budget
- vereenzaming, disconnectiviteit
- link met Culturele partners verliezen door nieuw stedelijk organogram

4.6 MEERJARENBEGROTING

4.6.1 exploitatiebudget

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ontvangsten	192.586	180.376	168.179	171.496	175.825	177.167
uit de werking	144.015	145.305	146.608	149.925	154.254	155.596
werkingsubsidies	34.500	21.000	7.500	7.500	7.500	7.500
andere operationele ontvangsten	14.071	14.071	14.071	14.071	14.071	14.071
uitgaven	-2.773.928	-2.801.361	-2.834.064	-2.883.896	-2.857.178	-2.896.173
goederen en diensten	-580.779	-574.614	-559.490	-574.911	-578.378	-582.887
bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	-2.187.149	-2.220.747	-2.268.574	-2.302.985	-2.272.800	-2.307.286
toegestane werkingsubsidies	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
AFM	-2.581.342	-2.620.985	-2.665.885	-2.712.400	-2.681.353	-2.719.006

4.6.2 investeringsbudget

- herinrichting Leiestraat: € 450.000
- studie Buda-tip: € 750.000
- nieuwe bib Aalbeke (kerk incl. eredienstruimte en klaslokale conservatorium): € 2.500.000
- nieuwe bib Bissegem (kerk, incl. erediensten, OC en wijkteamwerking): € 3.120.000
- structureel investeringsbudget (aankoop, IT en gebouwen): jaarlijks bepaald door clustermanager.

4.7 VOORBEELD PROJECTFICHE

TITEL PROJECT

verantwoordelijke

backup/ondersteuning

Let bij het opstellen van ook op de aandachtspunten van het huidige beleidsplan:

- bib uitdragen als organisatie (zeker in alle communicatie)
- samenwerkingen binnen en buiten de muren van de bib
- Kortrijkse identiteit: is er een lokale link?
- aandacht voor grondige evaluatie & daarmee verbonden: less is more, wees kritisch

project
definitie

Inhoudelijk: waarover gaat het project?

Doelstelling en link met strategische/operationele doelstelling. Waarom?

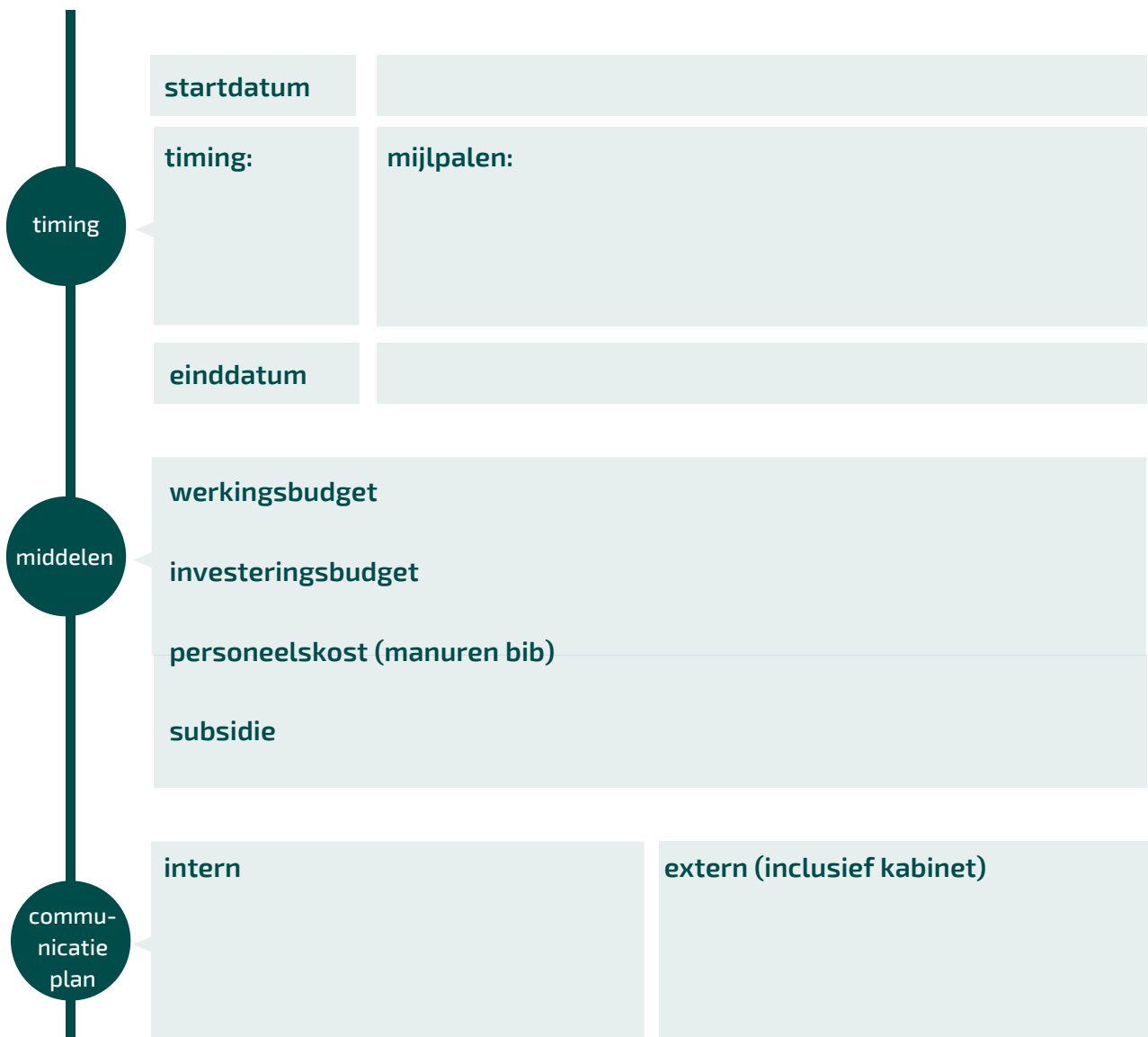
Meetindicator: wanneer is het project succesvol?

Processtappen: hoe?

partners

partners intern

partners extern

4.8 ACTIEPLANNEN

Deze bijlage bestaat uit de verschillende actieplannen met de opsomming van de projecten en acties die de operationele doelstellingen uitwerken.

De lijst vullen we de komende jaren aan met nieuwe projecten en acties, afhankelijk van keuzes en middelen.

De nieuwe projecten krijgen per jaar een kleur, afhankelijk van het jaar van oplevering (einddatum project)

2020	2023
2021	2024
2022	2025
nieuwe voorstellen	

2020

operationele doelstelling
verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats	herinrichting Leiestraat
bibliotheek als fysieke plaats	nieuwe bib
integrale dienstverlening	inzetten op online dienstverlening
integrale dienstverlening	Biblioprint
integrale dienstverlening	invoeren Wise
integrale dienstverlening	afhaalpakketten
integrale dienstverlening	Bieblo
verbeteren externe communicatie en marketing	omschakeling website Drupal
verbeteren externe communicatie en marketing	digitalere communicatie en beleving

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering	Lezen doe je samen! (Vives)
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Letterzetter van Kortrijk: Stijn Streuvels
taal- en leesbevordering	Club B
taal- en leesbevordering	Tactiel
van digitale vaardigheden naar digitale connectiviteit	online leerplatform
van digitale vaardigheden naar digitale connectiviteit	Vlaio: MaakBib
taal- en leesbevordering	online corona-aanbod educatie
cultuureducatie	Bewijsstuk B
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Memento Woordfestival Kortrijk

uitbreiden van onze deelfunctie

toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	e-boekenplatform
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	collectiebeleidsplan
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	ontsluiten van magazijnen
participatie en bottom-up werking	participatieoefening herinrichting

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen	horizontale structuur
zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen	telewerken
projectwerking	invoeren projectfiches

2021

operationele doelstelling

verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats	herinrichting Leiestraat
bibliotheek als fysieke plaats	nieuwe bib
integrale dienstverlening	Biblioprint
verbeteren externe communicatie en marketing	

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering	Lezen doe je samen! (Vives)
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Letterzetter van Kortrijk: Stijn Streuvels
taal- en leesbevordering	Tactiel (inclusief club B)
van digitale vaardigheden naar digitale connectiviteit	Vlaio: MaakBib
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Memento Woordfestival Kortrijk: nieuw project 'Divine'

uitbreiden van onze deelfunctie

bib als derde plek	
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	collectiebeleidsplan
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	ontsluiten van magazijnen

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen	horizontale structuur
lerende organisatie	

2022

operationele doelstelling

verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats	verhuis buurtbib Aalbeke
bibliotheek als fysieke plaats	nieuwe bib
verbeteren externe communicatie en marketing	

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering	Lezen doe je samen! (Vives)
taal- en leesbevordering	Tactiel
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Letterzetter van Kortrijk: nieuw project
verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma	Memento Woordfestival Kortrijk: nieuw project
van digitale vaardigheden naar digitale connectiviteit	
cultuureducatie	

uitbreiden van onze deelfunctie

bib als derde plek	
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	overheidsopdracht boeken
toekomstgerichte collectie afstemmen op maat	ontsluiten van magazijnen

participatie verhogen

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen

lerende organisatie

2023

operationele doelstelling

verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats

bibliotheek als fysieke plaats

verbeteren externe communicatie en marketing

integrale dienstverlening

nieuwe bib

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering

verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma

van digitale vaardigheden naar digitale connectiviteit

verdere uitbouw van talentontwikkelingsprogramma

cultuureducatie

Letterzetter van Kortrijk:
nieuw project

Memento Woordfestival Kortrijk:
nieuw project

uitbreiden van onze deelfunctie

bib als derde plek

toekomstgerichte collectie afstemmen op maat

participatie verhogen

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen

lerende organisatie

mappenstructuur naar Office 365

2024

operationele doelstelling

verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats

nieuwe bib

verbeteren externe communicatie en marketing

integrale dienstverlening

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering

verdere uitbouw van
talentontwikkelingsprogramma

Letterzetter van Kortrijk:
nieuw project

van digitale vaardigheden naar digitale
connectiviteit

verdere uitbouw van
talentontwikkelingsprogramma

Memento Woordfestival Kortrijk:
nieuw project

cultuureducatie

uitbreiden van onze deelfunctie

bib als derde plek

toekomstgerichte collectie afstemmen op maat

participatie verhogen

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen

lerende organisatie

2025

operationele doelstelling

verhogen van de belevingswaarde van de bib

project

bibliotheek als fysieke plaats

nieuwe bib

bibliotheek als fysieke plaats

verbeteren externe communicatie en marketing

integrale dienstverlening

verder uitdiepen van onze leerfunctie

taal- en leesbevordering

taal- en leesbevordering

verdere uitbouw van
talentontwikkelingsprogramma

Letterzetter van Kortrijk:
nieuw project

van digitale vaardigheden naar digitale
connectiviteit

verdere uitbouw van
talentontwikkelingsprogramma

Memento Wordfestival Kortrijk:
nieuw project

cultuureducatie

uitbreiden van onze deelfunctie

bib als derde plek

toekomstgerichte collectie afstemmen op maat

participatie verhogen

inzetten op ons intern kapitaal

zorgzaam en efficiënt inzetten van mensen

lerende organisatie

openbare bibliotheek
Leiestraat 30, 8500 Kortrijk
bibliotheek@kortrijk.be
www.kortrijk.be/bibliotheek

